

ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM

بطريركيسة الأرمن القبطية الأرثوذكسية

PATRIARCAT ARMÉNIEN DE JÉRUSALEM

Կապ - Արիս Եպիսկոպոս Ծիրվանեան
 Էֆումենիփ եւ Արտափին Գործերու Վարիչ
 Tel: 9722-6282331; Fax: 6264861
 E-Mail: arminf@netvision.net.il
 Website: www.armenian-patriarchate.org

15 Հոկտեմբեր 2004, Երուսաղէմ

**ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
 ԹՈՒԿԻ ՄԻՋԱԴԷՊ**

Կիրակի, 10 Հոկտեմբեր 2004-ին, Հին Տոմարով Վարագայ Սուրբ Խաչի Տօնին առթիւ, երբ Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութիւնը, առաջնորդութեամբ Ամեն. Պատրիարք Տ. Թորգոմ Արքեպս. Մանուկեանի խորալեացի ոստիկաններու ընկերակցութեամբ հանդիսաւոր թափօրով Սրբոց Յակոբեանց Մայրավանճէն կ'ուղղուէր դէպի Սուրբ Յարութեան Տանար, մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Գերեզմանին վրայ Սուրբ Պատարագ մատուցանելու՝ հրէական դպրեվանքի մը 21 տարեկան ուսանող երիտասարդ մը յանկարծ թքեց թափօրական Ս. Խաչին եւ Սրբազան Պատրիարքին կողմէն քաղով Ս. Աթոռոյս Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Նուրհան Արքեպ. Մանուկեանին վրայ: Վերջինս չհանդուրժելով հակաքրիստոնէական այս անվայել եւ անարգական վերաբերմունքին՝ ապտակեց անկիրթ երիտասարդին, որ յանդգնեցաւ Սրբազան Հօր լանջապանակը պոկել: Ոստիկաններ զինք ձերբակալեցին եւ ոստիկանատուն տարին:

Այս միջադէպը որ հրապարակուեցաւ տեղական եւ միջազգային մամուլին մէջ՝ իր դրական ներգործութիւնը ունեցաւ Իսրայէլի պետական եւ կրօնական շրջանակներու վրայ: Ներքին Գործոց Նախարար պարոն Արքահամ Փօրագ Երուսաղէմի քրիստոնեայ եկեղեցիներուն ուղղած իր նամակով իր ցասումը արտայայտեց այսպիսի հակաքրիստոնէական արարքներու դէմ թելադրելով որ Ապահովութեան Ուժերու նախարարը անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնէ կանխելու համար նմանօրինակ երեւոյթներ:

Արդարեւ Երուսաղէմի Հին Դաւափի ոստիկանապետը հանդիպում մը կազմակերպեց պատրիարքարանիս ներկայացուցիչներուն եւ հրեայ երիտասարդին, իր հօր եւ իր դպրեվանքին ղեկավարներուն միջեւ 14 Հոկտեմբերին: Մեր ներկայացուցիչներն էին՝ Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Նուրհան Արքեպս. Մանուկեան, Էֆումենիփ եւ Արտափին Յարաբերութեանց Վարիչ Գերշ. Տ. Արիս Եպս. Ծիրվանեան եւ Աւագ Թարգման Հոգշ. Տ. Գուսան Վարդապետ Ալեանեան: Յանցաւոր երիտասարդը եւ իր ընկերակիցները ցաւ յայտնեցին եւ ներողութիւն խնդրեցին այս ցաւալի պատահարին համար: Մեր ներկայացուցիչները քրիստոնէական սիրոյ ոգիով ընդունեցին անոնց գոչումը միաժամանակ թելադրելով որ անոնք իրեց նոր սերունդը դաստիարակեն ուրիշներու կրօնական ազատութիւնը եւ մարդկային իրաւունքները յարգելու պարտաւորութեամբ:

ԴԻԻԱՆ ՍՈՒՐԲ Ա.ԹՈՒՌՈՅ

ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM
 بطريركية الأرمن القبطية في القدس
 PATRIARCAT ARMÉNIEN DE JÉRUSALEM

OFFICE OF ECUMENICAL
 AND FOREIGN RELATIONS
 Contact person: Bishop Aris Shirvanian
 Tel: 972-2-6282331
 Fax: 972-2-626-4861
 E-Mail: arminf@netvision.net.il

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹԻՔԵԼՈՒ ՄԻՋԱԴԷՊԵՐՈՒՆ ՀԵՏ
ԱՌՆՉՈՒՈՂ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նրուսաղէմի Հին Քաղաքին մէջ դէպի Սուրբ Յարութեան Տանար երբի հանդիսաւոր թափօրի ընթացքին հրեական դպրեմանքի մը երիտասարդ ուսանողի մը կողմէ արձակուած թուփը Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Նուրիան Արքեպ. Մանուկեանի եւ թափօրական խաչին վրայ՝ լայն արձագանգ գտնելով մամուլին մէջ՝ դրական հետեւանքներ ունեցաւ:

Պատրիարքարանս բազմաթիւ հեռախօսագանգեր ստացաւ հրեայ ռարքիներէ եւ այլ ականաւոր անձնաւորութիւններէ որոնք իրենց զգուսնքն ու ցաւը կ'արտայայտէին այսպիսի վիրաւորական երեւոյթի մը նկատմամբ:

Արքեպ. Պատրիարքը՝ Նորին Ամենապատուութիւն Տ. Թորգոմ Արքեպ. Մանուկեան՝ նամակներ յղեց Իսրայէլի Նախագահ Վսեմաշուֆ Պարոն Մոշէ Քացաւին եւ Վարչապետ Վսեմաշուֆ Պարոն Արիէլ Շարօնին յիշեալ հարցին առնչութեամբ եւ խնդրեց որ անոնք անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնեն կասեցնելու համար հրեայ ծայրայեղ կրօնական տարրերու կողմէ այսպիսի հակաքրիստոնէական անարգական արարքներ: Նորին Ամենապատուութիւնը իր գնահատանքը արտայայտեց Ներքին Գործոց Նախարար Պարոն Արրահամ Փօրագին՝ նմանօրինակ արարքներ դատապարտելուն համար:

Լոս Անճելըսի Սիմոն Ուիզընթալի Կեդրոնի Հանդուրժողութեան Թանգարանի ղեկավարները Նորին Ամենապատուութեան ուղղուած նամակով մը իրենց ցասումը արտայայտեցին յիշեալ արհամարհալից թուփով յարձակման համար եւ կը խոստանան իրենց կողմէ ջանքերը կրկնապատկել արգիլելու այսպիսի միջադէպեր:

Իր կարգին Վատիկանը Հրեաներու եւ Իսրայէլի Ռաբունապետութեան հետ Կրօնական Յարաբերութեանց իր Միացեալ Յանձնաժողովի կողմէն հրապարակեց յայտարարութիւն մը 19 Հոկտեմբեր 2004-ին ըսելով. «Նրուսաղէմը Արքեպ. Պարոնի որդիներուն համար սուրբ նկարագիր մը ունի: Մենք կոչ կ'ընենք թոյր պատկան իշխանութիւններուն յարգել այս նկարագիրը եւ արգիլել այն արարքները որոնք կը վիրաւորեն զգայնութիւնները կրօնական համայնքներու որոնք կ'ապրին Նրուսաղէմի մէջ եւ որոնց համար Նրուսաղէմը բանկ է»:

«Մենք կոչ կ'ուղղենք կրօնական իշխանութիւններուն հրապարակաւ բողոքել տեղի ունեցող անարգական արարքներու դէմ՝ ըլլան ստոնք կրօնական անձերու, խորհրդանիշերու կամ Սուրբ Վայրերու հանդէպ՝ ինչպէս գերեզմանոցներու սրբապղծումներու՝ եւ վերջերս Նրուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին դէմ կատարուած յարձակման պարագաներուն: Մենք իրենց կոչ կ'ուղղենք իրենց համայնքները

ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM
 بطريركية ارمينية القسطنطينية
 PATRIARCAT ARMÉNIEN DE JÉRUSALEM

դաստիարակել յարգանքով և պատկառանքով վերաբերուիլ մարդոց և անոնց ունեցած հաւատքին նկատմամբ»:

21 Հոկտեմբերին Նրուսաղէմի Բաղաւապետը՝ Պարոն Ուրի Լուփոյեանսփին՝ հանդիպում ունեցաւ Նորին Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազան Հօր և Գերշ. Տ. Արիս Նպիսկ. Շիրվանեանի՝ Պատրիարքանիս Միջ-եկեղեցական և Արտափին Յարաբերութիւններու Վարիչին հետ և ներդուքին խնդրեց հրեական դպրեվանքի ուսանողին թփելու արարքին համար: Ան խոստացաւ ռաբբիներուն հետ խօսիլ որ դաստիարակութեան նախապարհով պայտարին այս կերպ վարմունքի դէմ: Ան նաեւ յայտնեց թէ շուտով Քրիստոնէական Հարցերու Խորհրդական մը պիտի նշանակէ որ կապ պիտի պահէ քրիստոնէական եկեղեցիներու հետ: Նորին Ամենապատուութիւնը գնահատեց պարոն Բաղաւապետին այս ժեսթը:

26 Հոկտեմբերին Իսրայէլի Ասֆանգիներու Ռարունապետ Եօնա Մէցլէրի հրաւերով քրիստոնեայ եկեղեցիներու ներկայացուցիչներ հանդիպում մը ունեցան իրեն հետ Ռարունապետական Գրասենեակին մէջ: Սա իր տեսակին մէջ առաջին պատմական հանդիպում մըն էր Իսրայէլի պատմութեան մէջ որուն համար քրիստոնեայ պետերը իրենց գնահատանքը արտայայտեցին: Ներկայ էին Յոյն, Հայ, Ասորի, Ղպտի, Եթովպիացի և Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիներու՝ ինչպէս նաեւ Լատին, Յոյն Կաթողիկէ, Հայ Կաթողիկէ և Լուտերական Եկեղեցիներու նպիսկոպոսներ և վարդապետներ: Արիս Նպիսկոպոս Շիրվանեան կը ներկայացնէր Հայոց Պատրիարքը: Նաեւ ներկայ էին Քրիստոնեաներու և Հրեաներու Միջազգային Ընկերակցութեան Նախագահ Ռաբբի Նեխիէլ Էֆսթայն և Ներքին Գործոց Նախարարութեան ու Կրօնական Գործերու պաշտօնեաներ:

Ռարունապետը բարիգալստեան խօսքերով ողջունեց բոլորի ներկայութիւնը: Ան գորաւոր կերպով դատապարտեց այլակրօն անդամներու դէմ ցուցաբերուած անարգական վերաբերմունքը նշելով որ ամէնքն ալ ստեղծուած են «Աստուծոյ պատկերով» և ուստի փոխադարձաբար անոնք պէտք է յարգուին հակառակ որ տարբեր կրօնական հաւատք և սովորութիւններ ունին: Բաց աստի ան յայտարարեց որ պիտի հրահանգէ ռաբբիներու որ իրենց սինակոկներուն մէջ սորվեցնեն իրենց հաւատացեալներուն քրիստոնեաներու հանդէպ վիրաւորիչ արարքներէ հեռու մնալ և յարգել գանձնէ:

Արիս Սրբազան շնչեց որ երկու շաբաթ առաջ հաղորդուած թփելու միջադէպը մեկուսի դէպք մը չէ: Անկէ յետոյ մման երկու դէպքեր եղած են ծայրայեղ հրեայ կրօնականներու կողմէ: Ան յայտնեց որ այսպիսի արարքներ ոչ միայն հրեայ տղամարդոց կողմէ կը կատարուին՝ այլ նաեւ կիներու և մանուկներու կողմէ որոնք անհրաժեշտաբար պէտք է դաստիարակուին ռաբբիներու կողմէ: Այսուհանդերձ ան նշեց որ հրեաներու մեծամասնութիւնը յարգալից են քրիստոնեայ հոգեւորականներու նկատմամբ:

Հանդիպումը եզրափակուեցաւ բոլոր մասնակիցներու կողմէ միատեղ ստորագրուած յայտարարութեամբ մը որով հրեայ և քրիստոնեայ հոգեւոր պետեր կոչ կ'ուղղեն իրենց հետեւորդներուն «աւելցնել իրենց հանդուրժողութիւնը, յարգանքը և հասկացողութիւնը այլ կրօններու պատկանող անդամներու նկատմամբ»: